

תקנות מנחם

גליון מס'

247 (8)

ערש"ק פרשת נשא

ר"ח סיוון

"כאיש אחד בלב אחד"

הי' תהי' שנת אל-על* – שנת

ביאת ה'משיח"ח (בגימטריא)

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקנות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי

הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ

מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם, להראות ולהוכיח הנראה לענ"ד בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו, הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.

ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר זמנים - ג'

מחזור ל' (גימטריא "בכ"ח") שנה ז"ך

יום ג' פרשת במדבר כ אייר

הי' תהי' שנת אל-על – שנת ביאת ה'משיח (בגימטריא)

סיום הלכות חמץ ומצה ונוסח ההגדה והתחלת הלכות שופר סוכה ולולב

וי"ל שמרומז גם בשם חמץ מלשון חמוץ וחומץ, היפך השמחה; כי המצה והעונה קשורה בשמחה ע"ד שנאמר: "ויספו ענוים בהוי' שמחה", שפסוק זה מבואר בחסידות בקשר לענין השמחה. וזהו גם הקשר לפרשת בחוקותי שבה התחילו את הלכות חמץ ומצה שבחוקותי מלשון אותיות החקיקה ההתאחדות והביטול לתורה.

ע"י הביטול – פתיחת הלב בתורה מחדש

ב. פעם דיבר כ"ק אד"ש בשיחה בהתוועדות, על מה שאומרים בסיום תפילת "שמונה עשרה" ב"אלקי נצור": "ונפשי כעפר לכל תהיה, פתח לבי קמיה מריה" לתכלית הביטול; ונפשי כעפר לכל תהיה" אח"יז "פתח לבי בתורתך"; ע"י הביטול המוחלט (הענוה) זוכים לפתיחת הלב חדשה לגמרי בתורה. ז.א. הבנה חדשה לגמרי בתורה שביחס לזה, כל התורה שלמד קודם היא כמו סתימת הלב, ואחרי ביטול זה זוכה לדרגה חדשה ופתיחה בתורה; הוא גם למד תורה ובעיון לפני התפילה, וגם התפילה מתחילה עם ענייני תורה פסוקים מהתנ"ך ובמשניות "אלו דברים" והקרבת ב"איזהו מקומי", אבל לעומת התורה שילמד לאחר הביטול של התפילה, נחשב שלבו סתום, ואחרי התפילה פתיחת הלב שלא בערך. ופתיחה חדשה זו של אחרי הביטול, היא אחרי כל תפילה ותפילה. הרבי דיבר זאת בקשר ל"מולד" החדש שבכל חודש, שלחרי ההעלם והביטול המוחלט של הלבנה שבסוף החודש, שמורה גם על הביטול בעבודתנו, אח"יז זוכים לקבל "מולד" חדש; שגם אצלנו תהי' ההתחדשות וגילוי אור שלא בערך, וע"י מה שאומרים בקידוש לבנה, שלעתיד לבוא יתקיים בנו "שהם עתידים להתחדש כמותה וכו'" וכך גם בענייני ע"י שקוראים "במדבר" – היינו הביטול המוחלט, נעשים כלים ומקבלים התורה.

ויספו ענוים בהוי' שמחה

ג. וזהו גם הקשר לימי הסיפורה ולי"ג בעומר דאזלין מיניה, שסיבת האבילות היא בגלל שמתו תלמידי רבי עקיבא על שלא נהגו כבוד זה לזה, שזהו היפך הענוה, ובל"ג בעומר פסקו מלמות, היינו שחזקו את הכבוד ההדדי זה לזה, ע"י חיזוק מידת הביטול והענוה זה לזה, ולכן ל"ג בעומר הוא יום השמחה הגדולה, שכ"ל הענוה והביטול מביאה לתוספת שמחה בה', וסבר פנים יפות לוולת. שזהו התוכן וההוראה מחמץ ומצה, חמץ – דחיית וביטול הגאוה, ומצה – הביטול והענוה.

ל"ג בעומר – "הוד שבהוד"

ד. הרמב"ם קורא להלכות - "חמץ ומצה", ולא איסור חמץ ומצות מצה;

מצה – ענוה וביטול

א. הרמב"ם קורא להלכות אלו חמץ ומצה, משא"כ בשו"ע נקראים – הלכות פסח, ורואים קשר בולט לפרשת במדבר;

התוכן וההוראה מחמץ ומצה הם; חמץ – מראה על הגבהה והתנשאות – גאוה, והמצה הרדודה שלא נותנים לה לתפוח ולהתנשא, כי "מצה" מלבד משמעותה מלשון כבישה [כמו שאומר רש"י עה"י בפרשת ויקרא] ונגמזה דמוי"; גם מלשון מצה ומריבה, היינו שרבים דוחים את יצר הגאוה, וע"י "לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר" – מורה על ביטול וענוה.

וזהו גם התוכן של משמעות שם הפרשה "במדבר"; כפי שאומר אד"ש בשיחות על מה שכתוב בגמרא מגילה שלעולם קוראים בתורה את פרשת בחוקותי לפני חג השבועות, כדי ש"תכלה שנה וקללותיה", כי גם חג השבועות הוא ראש השנה לפירות האילן, ואומרים ע"י התוספות שמפסיקים לפחות עם פרשה אחת - במדבר (ולפעמים גם נשא), כדי שלא לבוא מהקללות, ולעשות הפסק בין הקללות לחג.

ואומר על כך אד"ש מה"מ שמכיון שבתורת אמת הכל מדויק, צריכים לומר שמה שקוראים פרשת במדבר תמיד לפני חג השבועות, זה לא רק כדי לעשות הפסק, אלא יש כוונה והשגחה פרטית מיוחדת, שדווקא פרשה זו היא ההפסק, כי יש לה קשר בהכנות למתן תורה;

כדי לקבל את התורה, צריך האדם להיות בבחינת "מדבר" – ביטול, כמ"ש חז"ל בגמרא עירובין עה"י בפרשת חוקת שנאמר: "ויממדר לו מתנה – אם אדם משים עצמו כמדבר זה שהכל דשין בו - תורה ניתנה לו במתנה, ונתלמודו מתקיים בידו; ואם לאו אין תלמודו מתקיים בידו [ובמק"א⁶ כתוב אם עושה אדם עצמו כמדבר הפקר לכל – תורתו מתקיימת]" היינו שהאדם יהיה בביטול וענוה, זהו תנאי לקבלת וקיום התורה. ולכן פרשת במדבר תמיד קוראים לפני חג השבועות שהביטול והענוה - "במדבר", הוא כלי והכנה לתורה, וכ"ל גם המצה מורה על ענין הענוה, היפך החמץ שהוא גאוה.

* ע"פ הפסוק בתחילת הפטרת פרשת ויצא (הושע יא, ו): "ואל על יקראוהו" שמורה שהנביאים קוראים ומעלים את ישראל "אל על" – אל הקב"ה ועד למעלה הכי עליונה, הגאולה וביאת המשיח וע"י הנאמר (תבוא כו, יט): "ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה, לתהילה ולשם ולתפארת", שיתקיים בשלימות בביאת המשיח והגאולה!

¹ ויקרא א, טו.

² מגילה לא, ב.

³ תוד"ה קללות, שבתורת כהנים.

⁴ עירובין נד, א.

⁵ חוקת כא, יח [וי"ל שח"י מורה שהתורה צ"ל אצל האדם נקלטת במתנה וקבלה גמורה – תורת חיים ופרק כא – "אך טוב וחסד י" – "אין טוב אלא תורה י"']

⁶ נדרים נה, א.

⁷ ישע"י כט, יט.

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריד.

- א. "במדבר" – ביטול ועונה – הכנה וכלי לקבלת התורה.
- ב. שלילת ההתנשאות – חמץ, ועונה וביטול – מצה.
- ג. ונפשי כעפר לכל תהי' – מביא פתח לבי בתורתך.
- ד. ע"י נהגו כבוד זל"ז – ביטול – מביא שמחת ל"ג בעומר.
- ה. ע"י ספירת העומר – בירור החמץ לטוב, ובשבועות החמץ מצוה.
- ו. ל"ג בעומר – הוד שבהוד – עיקר המידות והספירות.
- ז. הפיכת ה"חמץ" ל"צמח" – משיח.

* * *

יום ה' פרשת במדבר, כ"ב אייר

הי' תהי' שנת אל-על – שנת ביאת ה' משיח (בגימטריא)
סיום הלכות שופר סוכה ולולב והתחלת הלכות שקלים

בר"ה – ב"כסה" – ל"יום חגיגו" – גילוי

א. המשך ההלכות ברמב"ם, שהלכות סוכה ולולב מובאים בהמשך ובאותם ההלכות עם הלכות שופר [משא"כ בשו"ע הלכות תקיעת שופר ור"ה לחוד, והלכות סוכות ולולב לחוד] זהו ע"פ המבואר בחסידות המשך הפסוק בתהלים¹⁴: "תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגיגו". ז.א. שאותם הענינים נפעלים והנמשכים ע"י תקיעת שופר – ב"כסה". היינו שהם בינתיים עוד בר"ה בעולם; הם באים בגילוי ע"י חג הסוכות ומצוותיו, שזהו ל"יום חגיגו"; יום הוא אור וגילוי, ע"י חג והשמחה, ז.א. שאותם הענינים הנפעלים בר"ה ויוה"כ באופן של קו היראה, האיפוק והעולם, נפעלים בגילוי בחג הסוכות בקו השמחה.

ומהדוגמאות המובאות בחסידות שבר"ה תוקעים 100 קולות, והעיקר בסוכה הוא ה"סכ"ך שהוא גם גימטריא 100. וגם אותיות הסכך מקבילות לתקיעות, ס' – כנגד 60 תקיעות, כ" – כנגד 20 שברים כ' – כנגד 20 תרועות. ועד"ז הסכך של הסוכה הוא כענן המקיף שנמשך מענן הקטורת שביוה"כ כמשי"ש שם בפרשת אחרי: "וכסה ענן הקטורת וגו'".

וכן בזמן תקיעת שופר, שהוא זמן הכרת המלך עומדים בביטול אל הקב"ה שמביא לאחדות עם ישראל, כמו שקוראים בתורה לפני ר"ה: "אתם נצבים היום כולכם לפני הוי' אלוהיכם וגו'", וגם בסוכות, הסוכה פועלת את האחדות של כל עם ישראל הנמצאים בסוכה, וע"ד מאמרז"ל: "ראויין כל ישראל לישב בסוכה אחת".

וכן השמחה בחג הסוכות שנאמר "ושמחת בחגך" פועלת את האחדות בין היהודים ואת הביטול והעונה כפי שיתבאר להלן.

כל יהודי בעבודת ה' – צריך לרקוד כדוד המלך מפזז ומכרכר

ב. גם פרשת במדבר מבטאת את ענין הביטול והעונה, כפי שכתבנו בסיום על ההלכות הקודמות הלכות חמץ ומצה את ביאור כ"ק אד"ש, שהטעם שקוראים כל שנה את פרשת במדבר לפני חג השבועות זמן מתן תורתנו, הוא; שכדי שיהיה האדם כלי לקבלת התורה, הוא צ"ל באופן של ביטול ועונה כ"מדבר", כדברי חז"ל על הפסוק "וממדבר מתנה שאם אדם משיח עצמו כמדבר הזה שהכל דשין בו אז הוא מקבל את התורה במתנה ומתקיעת בידו, ואם לאו אין מתקיימת בידו".

ובסוכות "זמן שמחתנו" השמחה מתבטאת באחדות של כל המשתתפים, כפי שרואים זאת במוחש שכולם משתתפים יחד בשמחה, ובאופן של עונה וביטול ששמחים יחד בלי חילוקים והתנשאויות אחד על השני.

ובהלכות חג הסוכות, יש השמחה הכללית שיש בכל יו"ט שהם "מועדים לשמחה", והשמחה המיוחדת והגדולה של זמן שמחתנו. וביותר שמחה גדולה "שמחת בית השואבה" שהיתה בבית המקדש, כמשי"ש: "ושמחתם לפני הוי' אלוהיכם שבעת ימים", וכפי שהרמב"ם מתאר באריכות את פרטי שמחה זו.

ואח"כ בסיום הלכות אלה, בהלכה האחרונה אומר ומפרט הרמב"ם איך צריכה להיות השמחה הכללית והגדולה של היהודי בכלל בקיום המצוות ובעבודת ה', באופן של שמחה וביטול למעלה מטעם ודעת וללא הגבלות.

והרמב"ם מפרט את חשיבות שמחה זו ועד כדי העונש הראוי אם היא חסירה;

וחשיבות הנעלית של הלכה זו, מתבטאת גם במספר ההלכה פרק ח הלכה ט"ו; ח' – מורה על הגילוי שלמעלה מהעולם והטבע שנברא בשבעת ימים ע"י שבע הספירות – ה"א' רוכב על הזי"ן והלכה ט"ו – הוא מספר 15; פעמיים 7 והא' שעל גביהם.

וגם אומר אד"ש מה"מ שהפסוק המדבר על שמחה תמידית המובא ברמב"ם בסיום הלכות פורים וסיום השו"ע: "וטוב לב משתמה תמיד" נאמר

ויתכן שבזה רוצה גם לרמוז ע"ד ההתעסקות עם החמץ ועם המצה, שאמנם בפסח עצמו החמץ אסור בתכלית והמצה היא היתר והמצוה, כמשי"ש: "שבעת ימים תאכל מצות", אבל במשך ימי ספירת העומר אנו מתעסקים ועובדים ומבררים את החמץ; ספירה – מלשון ספירות וזיכוד, כך שיש לנו את האפשרות גם להעלות את החמץ. ובפסח שני דאזלינן מינייה החמץ אינו אסור בזמן אכילת הפסח שני, אמנם צריכים לאכול רק עם מצה, אבל "חמץ ומצה עמו בבית", ואח"כ בחג השבועות החמץ נהיה מצוה של הקרבת שתי הלחם כנאמר: "חמץ תאפינה". היינו שלמרות שבכלל בבית המקדש נאמר: "כי כל שאור וכל דבש לא תקריבו ממנו אישה לה", אבל בשתי הלחם שבועות, מצות הלחם הוא דווקא מחמץ (וכן חלק מלחם קרבן תודה) כמבואר בחסידות שבמשך ימי הספירה, ביררו ועבדו עם החמץ עד שיכולים כבר לעשות מזה מצוה לה'.

ולכן בימים הסמוכים ל"ג בעומר, התחילו את הלכות חמץ ומצה בערב ל"ג בעומר, ומסיימים יומיים אחרי ל"ג בעומר ולמדו זאת גם ביום הל"ג בעומר, ובל"ג בעומר עברו כבר את רוב ועיקר הספירות והמידות, כמשי"ש בחסידות שהספירה של ל"ג בעומר היא "יהוד שבהוד", שע"כ עברנו כבר את עיקר המידות שהן החמשה מידות עד ספירת ההוד [כי יסוד ומלכות כבר מורים על ההשפעה והקבלה למטה], וכשנמצאים בספירה ובשבוע החמישי וביום החמישי "יהוד שבהוד" – עברנו ויבררנו כבר את עיקר המדות, ואז יש את הכח להתמודד לא רק עם המצה אלא גם עם החמץ, לבררו ולזכור ולהעלותו לה', שזהו התוכן של שם ההלכה "חמץ ומצה".

[ומעניין, שדורשי רשומות מציאו ש"יהוד שבהוד" בגימטריא "של"ב", שזהו הגימטריא של שמו של כ"ק אד"ש מה"מ וגימטריא "צמ"ח צד"ק" – שזהו אותו הגימטריא של מנחם מענדל; שענינו של כ"ק אד"ש הוא לשלב את כל הענינים של העולם עם הקדושה והעלות לה', שזהו כנ"ל התוכן של חמץ ומצה להעלות גם את החמץ לדרגת מצוה וקדושה.

במדבר – דיבור נוסח ההגדה

ה. מסיימים הלכות אלו בקריאת נוסח ההגדה, ויש קשר בולט לפרשת במדבר; כמבואר בחסידות (מתחיל מלקו"ת לאדמוה"י) שבמדבר הוא גם מלשון דיבור, וזוהי מצות ההגדה "והגדת לבנך", והדיבור והסיפור בניסי יציאת מצרים.

הסיום של הלכות חמץ ומצה הוא ביום כ' אייר, ויש קשר נפלא ביותר למשי"ש לעיל לכ' אייר;

בפרשת בהעלותך כתוב¹⁰: "ויהי בשנה השנית בחודש השני, בעשרים בחודש, נעלה הענן מעל המשכן", ואח"כ נאמר: "ויסעו בני ישראל למסעייהם ממדבר סיני וגו'", שהכוונה היא שהמסעות ממדבר סיני התחילו מ' אייר, שעד אז הי' כל מחנה בני ישראל ע"י הר סיני, ובפסוקים אח"ז מתואר איך נסעו הדגלים והמחנות.

ואומר אד"ש מה"מ שמכ"י אייר התחילו בני ישראל לנסוע ולפעול בעולם. היינו שאז קבלו הכחות לפעול בעולם, אחרי שהיו כשנה וקבלו הכחות מהר סיני. כ' אייר הוא זמן נתינת הכחות לפעול ולברר בעולם, כי מידי שנה בשנה "הימים האלה נזכרים ונעשים".

וזהו הענין המדובר לעיל ש"חמץ ומצה" מלמדנו שפועלים עם עניני העולם, ה"חמץ" שבעולם, לבררם ולזכרם ולהעלותם לדרגת "מצה", ועד אפילו מצוה, כמשאמוז"ל עה"פ "ושמרתם את המצות" – "המצוות".

ה"חמץ" – נהפך ל"צמח"

ו. ואפשר לקשר זאת עם מה שכתבתי בגליון דחג הפסח, שאפ"ל שחמץ – רומז לכל תאוות עוה"ז, כמו שמובא בתניא שעצת חז"ל בגמ' שהאדם יעשה חשבון למאס את תאוות עוה"ז, שמכל תאוות עוה"ז נעשה "חמת מלא צואה" (ו"אשה חמת מלא צואה"¹¹); חמת מלא צואה – ר"ת חמ"ץ.

ואפ"ל שתפקידנו לברר החמץ ולהפכו שלעתי"ל לבוא יהי לא רק "ואת רוחה הטומאה אעביר מן הארץ", אלא כמשי"ש בזהר "איתהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא", שהרע נהפך לטוב ומצה, ומהחמץ עושים (בהיפוך אותיות מהסוף להתחלה) צמ"ח, שזהו שמו ועניינו של הגאולה והמשיח, "צמ"ח שמו"¹² וכן אומרים "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", שזוהי תכלית כל הגולה להפכה לגאולה, מי"ד ממ"ש, נאו!

"תקות" חוט השני"¹³

⁸ ויקרא ב,יא.

⁹ אמור כג,ז.

¹⁰ בהעלותך י,יא.

¹¹ שבת קנב,א.

¹² סנהדרין צח,א.

¹³ יהושע ב, חי. ועיין ברשימי שפירוש "תקות" – מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה רחב את המרגלים של יהושע, ועל ידו משפחתה תלו את תקוותם), והרי זו מטרות

חיברנו "תקות מנחם" – להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשווה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

¹⁴ תהלים פא,ד.

במשלי פרק ט"ו פסוק ט"ו, שט"ו מורה על שלמות, כמו בחודש "קיימא סיהרא באשלמותא" שהוא ביום ה"ט"ו – שלמות הלבנה והחודש.

וז"ל הרמב"ם בהלכה זו המסיימת הלכות לולב:

"השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת האל-ל שצוה בהן – עבודה גדולה היא, וכל המונע עצמו בשמחה זו ראוי להיפרע ממנו, שנאמר: "תחת אשר לא עבדת את הוי' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב"; וכל המיגס דעתו וחולק כבוד לעצמו ומתכבד בעיניו במקומות אלו – חוטא ושוטה, ועי"ז הזהיר שלמה ואמר: "אל תתהדר לפני מלך"¹⁵. וכל המשפיל עצמו ומיקל גופו במקומות אלו – הוא הגדול המכובד העובד מאהבה, וכן דוד מלך ישראל אמר: "ונקלותי עוד מזאת והייתי שפל בעיניו"¹⁶. ואין הגדולה והכבוד אלא לשמוח לפני ה', שנאמר ¹⁷: "והמלך דוד מפזז ומכרכר לפני ה' וגו'".

היינו שלפי פסק הרמב"ם על כל יהודי להיות בשמחה גדולה זו בכל מצוה ועבודת ה', ושמחה עצומה כמו אצל דוד המלך שהיה מפזז ומכרכר וכמו שאומרים המפרשים שהם מיני וסוגי ריקוד, ולא רק בחגים ובזמן שמחתנו" ובישמחת בית השואבה", שע"כ מדובר ברמב"ם בהלכות הקודמות, אבל כאן לא מדובר דווקא בשמחת הסוכות, אלא אחרי שסיים לדבר על שמחת הסוכות, כותב על השמחה בעבודת ה'.

השמחה צ"ל באופן של ענוה וביטול מוחלט לה', שזהו מה שכותב הרמב"ם **המשפיל** עצמו וכו' **"ונקלותי** עוד מזאת והייתי שפל בעיניו" [ובדרך ה"צחות" – **"ונקלותי** – אני מוכן גם לעשות –

"קולע" – הביטול **הכי גדול!**]

ומתאים לתוכן ההוראה ממה שקוראים בתורה את פרשת **במדבר** לפני שבועות זמן מתן תורה; שהכלי לתורה הוא ענוה וביטול מושלם כמדבר.

"תקות" חוט השני"¹⁸

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. בר"ה "בכסה", בסוכות "ליום חגיגו" – בגילוי.
- ב. בר"ה הכרת המלך – ביטול ויראה. בסוכות – שמחה וביטול ואחדות.
- ג. בסיום ההלכות – השמחה בעבודת ה' – בענוה וביטול הכי גדול! בריקוד כדוד המלך מפזז ומכרכר!
- ד. פרשת במדבר – ביטול כלי לקבלת התורה.

* * *

מוצש"ק שבת מברכים החודש סיון פרשת **במדבר** כד אייר

הי' תהי' שנת אל-על – שנת ביאת ה'משיח (בגימטריא) סיום הלכות שקלים והתחלת הלכות קידוש החודש **מנין הפקודים לגוללותם – ע"פ מחצית השקל**

א. הקשר לפרשת **במדבר** (כמו שרואים בעז"ה במשך למעלה מ20 שנה שתמיד מה שלמדו ברמב"ם, קשור בקשר בולט ומפורש לפרשת השבוע ולזמן התאריך בשנה), גם הפעם הקשר לפרשת **במדבר** הוא **מפורש** אפילו בפשוטו של מקרא; בהלכות אלו מדובר ע"ד מצות מחצית השקל, וכשקבלנו מצוה זו בפרשת כי תשא, נתנו השקלים בקשר למנין בני ישראל, שלא מנו את האנשים והראשים אלא את חצאי השקלים, ועפ"ז ידעו את מנין בני ישראל, כמשי"נ בתחילת פרשת כי תשא ¹⁸: "כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם (שהכוונה היא למנין בני ישראל, כמו שאומר רש"י: "כשתחפוץ לקבל סכום מנינם לדעת כמה הם, אל תמנם לגוללות, אלא יתנו כל אחד מחצית השקל, ותמנה את השקלים ותדע מנינם"), ונתנו איש כופר נפשו לה'; בפקוד אותם, ולא יהיה בהם גנף בפקוד אותם; זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל בשקל הקודש וגו'".

וגם כאן בפרשתנו מדובר ממש אותו הענין, כי פרשתנו היא תחילת חומש **הפקודים**, ומדובר בה ובפרשת פינחס על מנין בני ישראל שהיה עי"י שנתנו מחצית השקל, כמו שאומר רש"י כאן בתחילת הפרשה עה"פ: "שאו את ראש כל עדת בני ישראל וגו' כל זכר לגוללותם" ואומר עי"י רש"י: "עי"י שקלים 'בקע לגוללות"²⁰. היינו שכאן מדובר לא רק שיש קשר לפרשה, אלא גם שתוכן הפרשה הוא ממש ענין מחצית השקל והשקלים שלומדים ברמב"ם.

ומנין זה שמדובר בפרשתנו הוא אחד משלושת המנינים שמביא רש"י כאן בתחילת הפרשה וכתוב עליהם גם בתחילת פרשה כי תשא,

שמשם לומדים את מצות מחצית השקל לדורות, כפי שרש"י אומר בתחילת הפרשה: "מתוך חיבתך לפנינו מונה אותם כל שעה וכו' וכשנפלו בעגל מנאן לידע מנין הנותרין, וכשבא להשרות שכינתו עליהם מנאם, בא' בניסן הוקם המשכן ובאחד באייר מנאם (שזהו המנין האמור כאן)".

ורש"י אומר בתחילת פרשת כי תשא שמנינים אלה מרומזים בפסוקים שבתחילת פרשת כי תשא שמשם לומדים את מצות מחצית השקל כפי שאומר רש"י בתחילת פרשת כי תשא על המילים: "לכפר על נפשותיכם"²¹ "לפי שרמז להם כאן **שלוש תרומות**, שכתב כאן תרומת ה' שלש פעמים; **אחת** תרומת אדנים, שמנאן כשהתחילו בנדבת המזבח, ונתנו כל אחד ואחד מחצית השקל וכו', ומהם נעשו האדנים וכו'; **והשנית** אף היא עי"י מנין, שמנאן משהוקם המשכן, הוא המנין האמור בתחילת **חומש הפקודים** (בפרשתנו **במדבר**) באחד לחודש השני בשנה השנית, ונתנו כל אחד מחצית השקל, והן לקנות מהן **קרבנות צבור** של כל שנה ושנה, והשוו בהם עניים ועשירים ועל אותם תרומה נאמר **לכפר על נפשותיכם**, שהקרבנות **לכפרה** הם באים, **והשלישית** היא תרומת המשכן, כמשי"נ²²: "כל מרים תרומת כסף ונחושת", ולא היתה יד כולם שוה בה, אלא איש איש מה שנדבו לבו", [כמ"ש²³ בתחילת פרשת תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי", היינו ששני המנינים הכתובים בפרשת **במדבר** ברש"י, מרומזים בפרשת כי תשא במצות מחצית השקל שאחד מהם הוא המנין של פרשתנו משהוקם המשכן בא' באייר].

ובשני המנינים שהיו א' כשהתחילו את נדבת המשכן אחרי יום הכיפורים והב' אחרי שהוקם המשכן בר"ח אייר, היה מנינם שוה כמ"ש בפרשתנו ²⁴: "שש מאות אלף ושלשת אלפים וקמ"ש מאות וחמישים". וכן היה המנין בנדבת המשכן כמ"ש בפרשת פקודי²⁵: "בקע לגוללות מחצית השקל בשקל הקודש לכל העובר על הפקודים וגו'". ורש"י מסביר זאת בפרשת כי תשא שאיך אפשר שבהפרש של למעלה מחצי שנה יהיה מנין בניי שוה הרי היו כאלו שבמנין הראשון עוד לא היו בני עשרים ובמנין השני נהיו בני עשרים [נהרי לא מת אף אחד בינתיים! ורש"י עונה שבני העשרים נמנו אלו שהיו בני עשרים בר"ה של שנה זו, ולא אלו שנכנסו לגיל 20 אחרי ר"ה, ומכיוון ששני המנינים היו באותה שנה לכן היו אותו המספר.

ורש"י אומר בפרשת כי תשא שעם מחצית השקל שמנו את היהודים בר"ח אייר, אחרי שהוקם המשכן, האמור בפרשתנו **במדבר**, קנו בהם את **קרבנות הצבור**, שזוהי מצות מחצית השקל והמטרה של הכסף לדורות, [ולכן הלכות שקלים בזמננו הוא בספר **זמנים** (וכן ב"סדר זמנים" ש"ס) כי צריכים לתת לפני ר"ח ניסן כדי לקנות הקרבנות מהתרומה החדשה].

כל יהודי מחצית – וצריך להתאחד עם ה' והזולת

ב. הקשר התוכני וההוראה של מצות **מחצית השקל** לפרשת **במדבר**, הוא;

כפי שכתבנו לעיל בסיומים הקודמים שפרשת **במדבר** מורה על הביטול והענוה, שלכן קוראים זאת לפני חג השבועות, שאם אדם משים את עצמו כמדבר בביטול וענוה אז הוא כלי לקבלת התורה, וכמו"כ מחצית השקל מורה על הענוה והביטול לזולת, כי כל אחד נותן רק חצי שקל ונחשב רק למחצית, וכדי להיות שקל שלם צריך להתאחד עם יהודי אחר ועם הקב"ה, שזהו מה שנאמר: מחצית השקל בשקל הקודש עשרים גרה השקל שכל אחד הוא רק חצי 10 גרה, וכדי להיחשב לשלם, צריך להתאחד עם 10 הכוחות של יהודים אחרים, או עם 10 הספירות שלמעלה.

וזהו מה שנאמר בפרשת בהעלותך: "עשה שתי חצוצרות כסף" ואומר ע"ז המגיד ממעזריטש ב"אור תורה" ש"שתי חצוצרות" נטריקון "שתי חצאי צורות", שהיהודי הוא מחצית אחת ומתאחד עם המחצית השניה שהוא הזולת, או הקב"ה, היינו, שמצות השקלים מורה על הענוה והביטול והאחדות של עם ישראל.

כולם שוים במחצית השקל - אחדות

ג. הקשר של שקלים ומחצית השקל לימים הסמוכים ללי"ג בעומר וסיום ימי הספירה ושבט מברכים ראש חודש סיון, הוא גם בולט ופשוט; ימי הספירה ולי"ג בעומר מורים ומלמדים שצריך לחזק את האחדות ואהבת ישראל כי הסיבה לאבילות בימי הספירה היא שאז מתו תלמידי רבי עקיבא, הוא מפני שלא נהגו כבוד זה לזה, ועי"י החיזוק של האחדות ואהבת ישראל אנו מתקנים זאת, ולכן ל"ג בעומר הוא יום האחדות (כי רשב"י דיבר ותבע "שבת אחים גם יחד!") פסקו מלמות.

וכן בר"ח קנ"ן וימי ההכנה לחג השבועות מודגש ענין האחדות של עם ישראל כמ"ש: "ויחן שם ישראל נגד ההר" ואומרים חז"ל²⁸ ומובא

²¹ פסי טו.

²² ויקהל לה, כד.

²³ תרומה כה, ב.

²⁴ במדבר ב, לב.

²⁵ לח, כו.

²⁶ תשא ל, טו.

²⁷ יתרו יט, ב.

¹⁵ משלי כה, י.

¹⁶ שמואל ב, ו, כב.

¹⁷ שם פסי טו.

¹⁸ תשא ל, יב-יג.

¹⁹ במדבר א, ב.

²⁰ פקודי לח, כו.

ברשיי: "כאיש אחד, בלב אחד, אבל שאר כל החניות בתרעומות ובמחלוקת" היינו שההכנה לקבל את התורה היתה אחדות ואהבה, (כי התורה היא שלימות ואין שלימות במקום שאין שלום, ועל התורה נאמר "ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום") ומובא במדרש: ש"יוחן – הוא גם מלשון חן, שהאחדות היא החן של עם ישראל! (שמצאו חן א' בעיני השני ובעיני הקב"ה)

וגם מצות מחצית השקל עם הרבה פרטיה מורה על אחדות ישראל; (א) כל אחד נותן סכום שווה לכל שאר היהודים מחצית השקל, "והעשיר לא ירבה והדל לא ימעיט ממחצית השקל (ב) כל אחד נותן רק חצי, וצריך להתאחד עם הזולת ושאר עם ישראל כדי להיות שלם

(ג) בכספי מחצית השקל קנו את קרבנות הצבור לכל השנה כולה, שא"ל הם הקרבנות שהביאו בביהמ"ק שמאחד את כל עם ישראל, וכמשי"נ: "כעיר שחבורה לה יחידיו" ומפרשים חז"ל העיר שמחברת את כל היהודים. (ד) בקרבנות הצבור היו שותפים כל כלל ישראל. ז. א. שעי"י מחצית שקל אחד האדם נהיה שותף בקרבנות הצבור עם כל היהודים וכל כלל ישראל, שלכל אחד היה לו את חלקו בקרבנות הצבור (כמ"ש רש"י עה"פ בפרשת קרח: "אל תפן אל מנחתם" שמשו ביקש שאף חלקם בקרבנות הצבור, בתמידים, לא יתקבל) וכולם יחד היו שותפים מלאים בהם – אחדות נפלאה מאין כמותה! [נמוך הסיק אד"ש הוראה בשיחת מוצ"ש פ' שקלים ט"ט, שרואים מכך את ה"עוצמה" וה"פוטענציאל" שיש בכסף יהודי; שעם חצי שקל א' היהודי נעשה שותף שווה בכל קרבנות הצבור של כל השנה כולה, עם כל כלל ישראל (וממילא רואים גם החשיבות של זמן יהודי), ולכן לא לנסוע מעבר לים (לשמחות וכדומה) נסיעות שאינן חיוניות למשן.]

"תקות" חוט השני" 13

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. מנין בני ישראל בפרשת במדבר – ע"י מחצית השקל.
- ב. בכסף קנו קרבנות ציבור – שזוהי מצות מחצית השקל לדורות.
- ג. כל יהודי נותן והוא רק מחצית – ביטול וענוה, וצריך להתאחד עם הזולת וה'.
- ד. פרשת במדבר לפני מ"ת – ביטול כלי לתורה.
- ה. ימי הספירה ול"ג בעומר – חיזוק האחדות ופרטי מחצית השקל – אחדות; (א) כולם שוים (ב) כולם שותפים בקרבנות הציבור שקנו בהם לכל השנה כולה. (ג) הקרבנות בבית המקדש – מקום האחדות של כלל ישראל.

עבודת ה' את הוי' אלקיך בשמחה מרוב כל – למעלה מטעם ודעת!
כשלימד המשפיע שלנו בישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש בכפר חב"ד הרה"ת שלמה חיים ע"ה קסלמן תניא [כל ערב ב"זאל" הישיבה חצי שעה לפני מעריב, כנהוג בישיבות תומכי תמימים שהמשפיעים לימדו את התמימים תניא כל יום] כשהגיעו לפרק כ"ו שמדבר על שמחה וכותב עה"פ [המצוטט לעיל ברמב"ם]: "תחת אשר לא עבדת את הוי' אלקיך בשמחה ובטוב לבב וגו'" וז"ל: "ונודע לכל פי הארזי"ל על פסוק זה". והרש"ח שאל למה האדמוה"ז כותב פי הארזי"ל, הרי כבר הרמב"ם הוציא הפסוק ממשמעותו הפשוטה, שהכוונה שלא עבדת בזמן שהי' לך שמחה וטוב לבב, ולכן יהי' העונש והתוכחה, והרמב"ם גם מפרש, שהיתה עבודת ה' אבל היתה חסרה השמחה?
והרש"ח ענה ב' תשובות:

(א) בדרך ה"צחות", מי יאמר? מי אומר שהארזי"ל "פחות" מקור מהרמב"ם [יתכן שהיום המשפיע לא הי' עונה כך, כי אז חשבו שהרמב"ם "רק" ספר לבעלי "נגלה", לידעית הלכה, ולפני שהרבי גילה את ה"סגולות" בלימוד הרמב"ם גם בעבודת ה' ויראת שמים, כמו שנודע שהצדיקים הבעש"ט והמגיד בצוואות שלהם הורו ללמוד כל יום רמב"ם כסגולה ליראת שמים, והרבי גילה שהרמב"ם הי' מקובל, ולכן פתח ספרו במילים שהר"ת הוי', יסוד היסודות ועמוד החכמות].

(ב) הארזי"ל מפרש את הפסוק יוטר מאשר הרמב"ם, הרמב"ם רק מפרש המילים "אשר לא עבדת את ה"א בשמחה ובטוב לבב" יתכן שמשאיר כפשוטו; בזמן שהי' לך הכל, אבל הארזי"ל מפרש גם את המילים "מרוב כל", כדרגא בשמחה שתהי' יותר מעוה"ב שנקרא "יום שכולו ארוך", כי כל השמחה בקיום המצוות בעוה"ב היא יותר מאשר העוה"ב כמאמחז"ל

"יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי העולם הבא". כי בעוה"ב "צדיקים יושבים ונהנים ומיני השכינה" רק זיו והארה. ותורה ומצוות בעוה"ז – הם דבקות והתקשרות בעצמותו ומהותו ית', הידבקות והתאחדות בקב"ה בעצמו, כי התורה ומצוות הם חכמתו ורצונו של הקב"ה "והוא וחכמתו ורצונו אחד", ולכן השמחה בעבודת ה' בעוה"ז היא בלי גבול **למעלה מטעם ודעת**, כמו אצל דוד מלך ישראל בעצמו!

ה"קבוצה" שחזרת – שלוחי אד"ש מה"מ!

א. כשאנו סיימנו את שנת ה"קבוצה" ביום ראשון שאחרי שבת פרי שמיני מברכים החדש אייר תשכ"ט, לפני הנסיעה לארה"ק קיבל אותנו אד"ש ל"יחידות" פרטית כ"א בעצמו. והרבי נתן לכ"א שטר של 100 דולר, בתור השתתפות בנסיעה, ואמר: "און דאס איז מיין השתתפות אין די נסיעה" [=זו ההשתתפות שלי בנסיעה].

ה"קבוצה" של השנה לפנינו התקבלו גם ל"יחידות כללית" והרבי נתן אז לכ"א בידו שטר של דולר א'. [ולפניו נתן הרבי ע"י הרב חודקוב לכ"א שטר של 100 דולר, השתתפות בנסיעה]. וב"יחידות הכללית" אמר אד"ש על הדולר, שזהו ה"מאה ואחת", אבל אהנו קבלנו השטר של ה-100 מידי הרבי. אחרי היחידות יצא אד"ש לחזית "בית משיח-770, וליווה אותנו והביט באוטובוס שלקח אותנו לשדה התעופה עד שנסע ונעלם מן העין.

לפני שנסענו מינה אותנו הרבי לשלוחים, ע"י שהורה להרב חדקוב למסור לנו שנתועד בכמה מקומות של א"ש, ונמסור ונחזור השיחות; בכפר חב"ד; בישיבה, ובביהכניס הגדול המרכזי; בירושלים; בביהכניס ה"צמח צדק" בעיר העתיקה שעוד הי' חדש לאנ"ש, (ששוחרר ב"מלחמת ששת הימים" לפני פחות משנתיים), ובישיבת "תורת אמת", ב"נחלת הר חב"ד" בביהכניס (שאז המקום עוד הי' "טרי" וחדש), ובקריית גת; בישיבת תומכי תמימים. וע"פ הנ"ל בכל "קבוצה" כך, כשחוזרים הם שלוחים של אד"ש כי אד"ש אמר שכשאומר ענין מסוים בשנה מסוימת, גם כל הפרטים חוזרים על עצמם – אותם ההוראות קבילות.

שטחים המשוחררים – ולא כבושים

ב. אד"ש מה"מ אמר למסור לנו שהשליחות שלנו לפרסם בארץ ישראל, על השטחים שקבלנו בעוה"ב ב"מלחמת ששת הימים" (שזא הי' כמעט שנתיים אחרי המלחמה) שלא יאמרו עליהם "שטחים כבושים" אלא שיגידו ויקראו להם "שטחים המשוחררים"! היינו שאנו לא כבשנו אלא קיבלנו ע"י ניסים מה' ושיחררו אותם מהכיבוש של הגויים.

ורואים שעד היום זו הנקודה והבעי' המרכזית שמתייחסים אליהם וקוראים להם (גם בני ישראל בארץ ישראל) שטחים הכבושים ואומות העולם טוענים שאם אתם כבשתם, עליכם להחזיר השטחים.

פעילות שלימות הארץ – גם לבחורים תמימים!

ג. ומהנ"ל תשובה והוכחה ברורה לראשי הישיבות והתמימים הטוענים שענין "שלמות הארץ" לא שייך לבחורים, שעליהם רק ללמוד תורה ולפעול כל השמירה ע"י התורה.

וכאן אנו רואים, שהרבי מינה תלמידים צעירים שרק סיימו את ה"קבוצה", שתפקידם לפרסם בארץ ולהסביר את ענין שלימות הארץ והשטחים שהם משוחררים (ולא כבושים ח"ו). הראיה שפעילות זו שייכת ומסורה גם לבחורים.

ואין הכוונה שפעילות זו תבוא על חשבון הלימודים, אלא בשעות הפנויות שהתמימים יצאו לכבישים ולמקומות ציבוריים שבסביבתם ויסבירו וישפיעו על הציבור ודעת הקהל.

ורואים שלחב"ד יש כח השפעה על דעת הקהל, בזמן שחב"ד רצו שמישהו מסויים יהי' ראש ממשלה, התעמולה החזקה פעלה פעולתה והוא נבחר.

ואנ"ש והתמימים צריכים להעתיך ולדרוש מהרבנים של חב"ד שיעילו את כוחם, שכולם יצאו לפעולות הסברה בזה, לאו דווקא להפגנות, אלא לפעולות השפעה (ושום מילה לא הולכת לאיבוד) ו"חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם!"

לזכות

החתן הרה"ת לוי יצחק שיחי' הלוי והכלה דבורה לאה שתחי' ליום נישואיהם ל"ג בעומר הי' תהיה שנת אל-על בשעה טובה ומוצלחת מזל טוב! מזל טוב!
שיבנו בנין עדי עד בישראל על יסודי התורה והמצוה כפי שמוארים בתורת החסידות לחיים מאושרים בכל העניינים בגשמיות וברוחניות וירוו הוריהם מכל יו"ח שפע נחת יהודי חסידותי מתוך בריאות אושר ושמחה תמיד כל הימים, ויזכו לראות קבלת פני מלך המשיח, מי"ד ממ"ש נאו!
נדפס ע"י הורי החתן הרה"ח משה בנימין וזוגתו חנה שיחי'

ענגעלבערג

(דברים שנאמרו בסעודת סיומי הרמב"ם בביהכניס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

28 מכילתא עה"פ; ילקו"ש רע"ה.

29 תהילים קכב, ג.

30 תנחומא קרח ז. במדב"ר יח, י. ילקו"ש תשי"ג.

31 קרח טז, טו.